

BORSSZEM JANKÓ

AZ ÁLLATORSZÁGBÓL.

A magyar birka s az osztrák szamár roppant örülnek rajta, hogy elhagyja őket az okos, és hű Bátor.

Egyik jön, a másik megy.

OH! Jiricsek és Habietinek!
Kiknek nevéhez Schöffle sifli csak!
A kor, a mely virágzott bennetek,
Eljött megint, bár nem hoz bennetek,
De itt van ime Excellenz — P r a z a k.

S a morva, cseh, tiróli, krajnai,
Nagy örömben nagyot ugranak;
Hogy rég-idők sővár sohajjai
Czélt értek, s múltak a mult bajai,
Mert itt van ime Excellenz — P r a z a k.

S hogy az örömben ne legyen öröm,
S abban Magyarország részt vegyen;
Megosztozunk, s mi közös az öröm!
Ti a fölött, hogy a cseh, morva jön —
S mi a fölött, hogy a »magyar« megyen.

„Borsszem Jankó“ külföldön.

— Touristikus vázlatok. —

I. Páris.

VALAMINT Frankfurt egy hasonnevű várostól való megkülönböztetés végett »majnai« Frankfurtnak nevezetik: úgy Páris is »szajnai« Páris, hogy egy hasonnevű trójai príncczel össze ne tévesztessék. A város a Szajna mindahárom oldalán épült (t. i. egy pár szigeten is) és igen nagy kiterjedésű. A főváros részei: Szépfalu (Belleville), Antalháza (St-Antoine, Német-Szentes (St-Germin) stb. A város közepén a Mátra hegység (Montmartre) emelkedik. Legnagyobb köztere a Deák-tér (quartier latin.) Fő vendégfogadói: a Grand Hôtel Hungaria, a városi vendéglő (Hôtel de la Ville) és az »Uristenhez« címzett fogadó (Hôtel-Dieu.) A hajdani frank majordomusok azaz házmesterek most »concierge«-eknek neveztetnek, lakhelyök az ugynevezett »Conciergerie«. A városnak számos kapuja van; például: a szent Mihály kapuja (Porte Saint-Michel,) melyen keresztül a Szent Mihály napi hurczolkodások történnek. A város közepén van a (francia írásmód szerint) Louvresenytér melynek közelében a legnagyobb szerű közút: a »Blau kutja« (Fontaine Blau) is szemlélhető. Igen népes sétány még az Erzsébet mezeje (Champs Elysées,) mely a budai Lípótmező mintájára van berendezve.

A város lelegegánsabb utczái az ugynevezett boulevardok, melyeknek egyike a porosz ostrom óta német nevet visel: Boulevard des Italiens (Olaszország boulevardja.) Ez a nagyszerű vászon-diadalívvel (arc de triumphe de la Toile) végződik, mely furcsa nevét onnan kapta, hogy vászoncseléd diadalát örökíti meg, t. i. a »Jeanne d' Arc de triumphe de la Toile« nevű orleansi

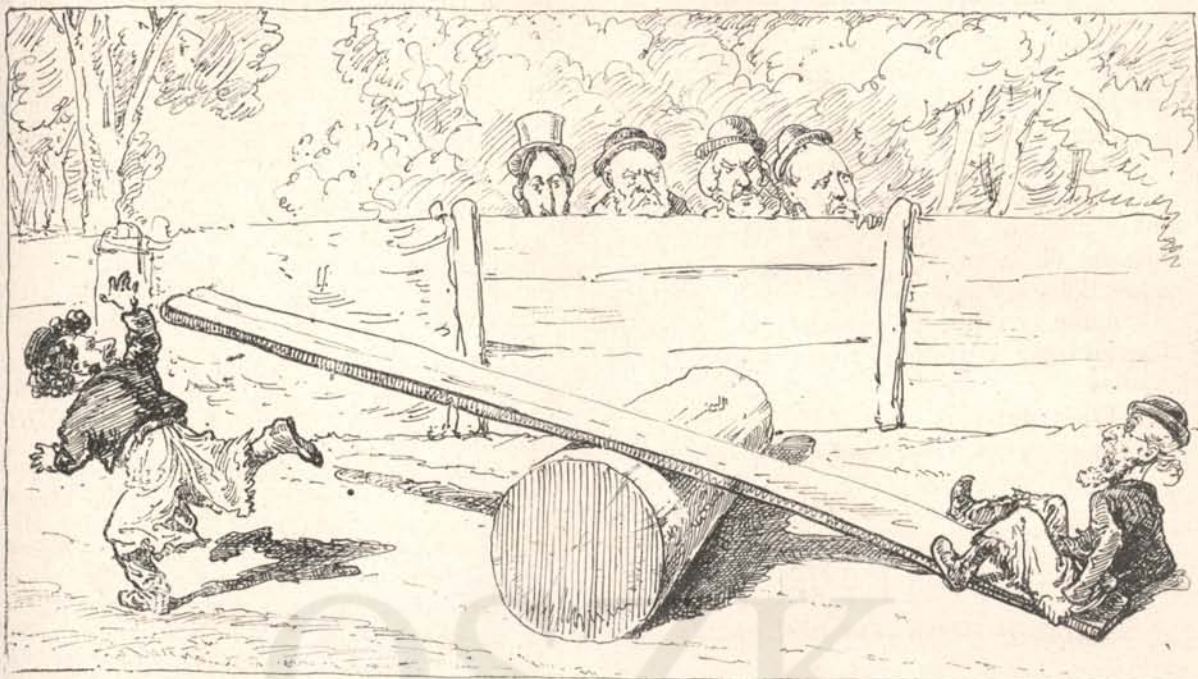
szüzet. Erre felé esik a »luxusi obelisz« is, melyet t. i. »Luxusból« szállítottak oda. Ettől kétoldalt nyulik el a két fő temető, t. i. a »székre ültetett gyöngy« (Perle-à-Chaise) temetője és a »Concordia« temetője együttese (place de la Concorde.) A színházak közt is igen kiválóknak vannak. Ilyenek: a ballet-ház, melyben csak francia négyest szabad táncolni, miért is »Théâtre français« a neve, továbbá a zsidó asszonyok színháza (»Gaité« színház) a közép-tanodai tanulók színháza (»Gymnase«), az »elhagyottak viduló helye« (»Délasséments comiques«) stb. Mindezek a színházak egyszersmind fürdőházak is; a páholyokban (baignoires) egyszersmind meg is fürödhetnek.

II. London.

London eredeti neve Temesvár (régenteen Thamesvár) volt, mert a Temes a Thames mellett fekszik; mióta azonban megalapították, mostani nevét vette föl. Kisebb városoktól különösen nagysága által különbözik. Legelőször vendéglője a Lincoln's Inn, mert ott a Lincoln's Inn Fields-en szabadban is meg lehet hálni. Igen nagy szerepet játszanak Londonban a szigetek, melyeket egytől-egyig Csepel-nek hívnak. Ezek közt leghíresebb a Whitechapel (olvasd: vajt csepel.) A színházak közt legjobb a Majestys uré (»Herr Majestys«), mely igen szép kolostor kertjében (Covent Garden) áll. Híresek London muzeumai is, melyek mind »British Museumnak« neveztetnek, kivéve két kabinetet: a »cabinet of St. James«-t, melyben csak miniszterek vannak kiállítva, s a Mad. Tussaud kabinetjét, melyben más gonosztevők is láthatók. Hasonlóképen a londoni hidaknak is csak egy nevének van: »London Bridge«, ami a megkülönböztetésükre elég. Emlékoszlop igen sok van, leghíresebb a Vendöme-oszlop (olvasd: Nelson Column) a Tréfálgár-téren (tréfálgároknak hajdan a bohócokat neveztek); mellette áll a Wellington szobra érczből, kit ezért már életében a »vas herceg«-nek szoktak nevezni (Iron Duke). Legszebb épületek: a jegecz-palota (Crystal Palace), az »indianus ház« (India House) nevű wigwam, a nyári lak (Somerset House), a bukott kereskedők klubja (Buckingham Palace), a Tower (olvad: Bastille) nevű zárkastély, melyben még a megfojtott Edwardok vérének mutogatják, stb. A legnagyobb parkok: a Hyde Park és Mungo Park; ez utóbbi hajdan Azsia belsejéig terjedt.*) Az előbbiben Serpentine (olvad: Terpentín) nevű folyó van; a lovaglás az ugynevezett »Rotten-row« (rótton rótt) soron történik. A közlekedés Londonban igen nagy, úgy hogy minden csatorna alatt Themse-tunnelen lehet átmenni. A földalatti vasut komfortáblí helyett használtatik, de a »Daily Telegraph« is mindenüvé elmegy. Legcsöndesebb városrész a belváros (city), hol minden dupla áru (bis dat, qui city dat); itt lakik a polgármester, ki mindig lord és major egyenruhát visel; palotája a Mension House (olvad: Menschenhaus). Megemlítendő még a temetők közül a Kensal-Green (olvad: Szenzal Grün), melyben csak szenzálokot temetnek.

*) Tán csak nem azt a régi angol utazót értem? Szerző.

HINTA-JÁTÉK.

I—a K—n. Hé Gyula, ha itt hagyod a hintát, én lent maradok! Ki ül majd a másik végére, hogy fölbillentsen megint?

I—ffe. Majd fölbillentek én, te gollasch-huszár, te! . . .

Nyílt levél

T. cz. Borsszem Jankó urnak

Budapesten.

Kérdi, hogy mért megyek?

Az egyetlen számbavehető politikai lap nem találja ki az okot!

Nem Taaffe, nem a csehek; dehogy!

Megtéritett az a sok oppositionális vezércikk. Beláttam, hogy igazuk van. Csakugyan tönkre juttattuk Magyarországot: én meg Tisza. Sohasem élt ez ország még nyomorultabb korszakot. Soha így elnyomva nem volt a szabadság!

Aztán a recipe oly egyszerű: távozásunkkal Magyarország egyszerre nagy, szabad és boldog lesz.

Tehát menjünk.

Ez az egész. Vizontlátásra Philippinnél.

Terebes, 1879. aug. 14.

Andrássy Gyula s. k.

TOJÁS DÁNIEL

ispánnak gazdasági tudósításai

Nagys Vöröshegyi Dávid urhoz Islibenn.

P^a Geceér, 1879. Augusztus 16-án.

Nagyságos Uram!
Kegyes Jól tévöm!
Nagy elég tétellel
büszke örömmel jelen-
tem alázatossan mi szer-
ént hogy a Hordást bé
végeztük — eztet csak
ugy voltam kápax végre
halytani hogy, mint
külső Országokban ez
rég ólta tevődik, a tse-
lédeknek tántijemet ad-
tam — tudni illik annak
a ki naponként tizet
fordult kapott $\frac{1}{32}$ -ed

Liter higéttott Spiritust, igen is — halytotta, volt is süker,
nem romlott meg jeggy Kéve Gabona sem — a miben
segítségünkre volt a száraz Üdő, amiglen más hol a
tiszt tartók Inspectorok és gazda tiszték sertvésse és
libálya ugyan csak túrni szokta a Csomó ajját — de az
én Lelki esmértem illyesekre rá nem vezet — hasznomat
inkább ott keresvénn, hol az én Uramnak kárja nincsen
igen is.

A sertvések közzé eresztettem a kanokat, de csak
a szölkékre — a fekete koczákat ki mustrálom mert ezek
gyakran meg eszik a malattzaikat, azért mert estve a
sötétben nem láthatyák meg — pedig nem azért tartuk
hogy ő nekik legyen malatz Pecsenyékük, — azért is bün-
tetéssül el küldöm őket Kőbányába, nevelésbe és addég

maradnak ott, ameddég az maturitási Examentomot le
nem teszik és a svartli vurstos bizonyítványt a hentesi
Collegium ki nem vágja belülle — ez a rationalis hus
termelés.

A vélkony Kanczákon kapvám kapott az uly bir-
tokos Szomszéd, mind meg vette — ha ilyen harmintz
Db teli vér Állatokat össze állét — csak ugyan meg
érdemli hogy Magyar Nemességet kapjon a Gazdasági
térenn ki feiytett érdemejiért.

Sokan bámulnak ralyta hogy egy Tehénnel kettes
Borjat ellettem, pedig csak egy Bikánk van — de én
értem ám a módját hogyan kell eztet meg elyteni, mert
ha akarom vala mennyi Tehénnel meg teszem, de az idénn
nem, mert keves a Takarmány és nem bir tápláló erővel
és drága a szem — illyenkor jobb ha a Marha állomány
kissebb —

a Meltóságos Gróf a kivel Ngs Uramnak le szá-
molása vagyon ide üzent, ha Ngd az Isli feredőbül haza
jön azonnal tessén átal menni hozzálya, a Reptzélyét el
akarja adni és senkinek se másnak, mint az én Uram-
nak — mondottam is hogy a Reptze gesefhöz ugy nem ért
senki mint Ngd — így már is bé kerül a feredői kölcség.

A Bárány nyirést a héten kezdettem meg, sokkal
több leszen a gyapjunk mint Tavaly, mert nem vágattam
le a farkukat a Hodályban — a farkoltatást nem csu-
pán azért nem engedtem meg, mert töllük tiszteletlenség
volna egy felekezetben lenni az én Ngs Urammal, hanem
azért is, mert o t t is gyapju terem, egy a tartási és nyi-
retési kölcség — angoly országba is ekként cselekesznek.

A kertésztől az Uri asztalra adott szép görög
dinnyéket a nemes Család Töknek, a sárgákat iborkának
ítélte ugyan, de azért jó izüen meg ette — a Töknek
nem kedvez a hives Üdő járás — tölle az iborka
ollyan mint a Retek, a Retek mint a torzsa, a torzsa
mint a forgács — hol meg egyszerre melegen szolgál le
a nap Sugárja, ugy hogy a forró Üdötül már a tyukban fő
keményre a tolyás, a husos állatok pecsenyévé sülnek, a
tengeriből már a szárán leszen patogatott Kukoritza, a
kolompért már az anya földbül lehet meg enni, a Répa a
czukor tartalmát már visszaizzadta a földbe, ugy hogy
édes talajon sétálunk és a mézes levéllel jóllakott süldő
nyulat akár mindjárt Tortátának lehetne föl adni, a gyü-
möles a fánn kompóttá szortyosodik — szóval fel fordult
az idénn a természet — de én feltámasztom ahol csak
lehet.

A Nagyságos Asszonyom felettébb epekedik az ő
Ngos Ura férje után — fel fújja a bú bánat, a nevelővel
gyógyíttatná magát; ő a kaponyából tanulja itt az orvos
doctorságot, de nincs elég bátorsága a Ngos Asszonyom
pulsussát tapogatni inkább a béres asszonyokét tapo-
gatja, ha nem betegek is — a frántzia kis Asszonyinak
a Misa inas ugy ki vágta a tyuk szemit hogy azóta köny-
nyebben szalad a drága gyermekektől,

amivel, gyors és idves vissza érkezést kívánvám,
öröklők

Nagyságodnak tanulmányos szolgálja

TOJÁS DÁNIEL
oklev. Mező Gazda.

Ellenzéki czikk.

(Mikor Andrássy leköszönésének híre jön.) Andrássy megy! Taaffe megbuktatta. Az ország végre föl bir lélekzeni! Dicső Taaffe! Andrássyval megy Tisza is. Végre valahára! Csak előbb jutott volna Taaffénak eszébe ez az okos gondolat! Ujjuju!

(A Taaffe-kormány kinevezése után.) Azaz hogy ami Andrássy távozását illeti, Taaffét legkevésbé sem dicsőítjük. Mert hát az a kérdés, hogy ki következhetik utána? S nohami sem Andrássyt, sem Tiszát nem szerettük, sőt gyűlöltük, de lehetnek oly körülmények, amikor mégis csak Andrássy jobb, mint Clam-Martinitz, mivelhogy... ámbár... jóllehet... mindamellett... stb....

IRODALOM.

Tissot Victor: »Le pays des Tsigans« könyvéből.

— Mutató. —

1. Történelmi rész.

MAGYARORSZÁGOT a svédektől és norvégektől XIV. Árpád, magyar király (király, szlávul: kral, zulu-kafferul: kraal, mert a magyarok zulu eredetű szlávok) foglalta el; de alig birta az országot 1/2 évig, eljött Sz. István, a nevérol nevezett bécsi templom építője és megvette tőle az egész Pannóniát egy fehér lovon; mindakettő: Pannonia és fehér ló ma mint keresett vendégfogadók folytatják életüket a fővárosban. Ami a lovat illeti: tudni kell, hogy a régi magyarok lótejjel éltek, ami még most is szokásos ital a székelyeknél, kik ezért »lótejű«-eknek hivatnak.

Igy került Magyarország 1867-ben Sz. István s ennek fia alá, aki keresztnevén Ferencz volt, s mert latitudott, Deák Ferencznek neveztetett.

De nem sokáig örvendett Magyarország ez önállóságnak, a tsiganok nagy s hatalmas néptörzse két fővezére: Berkes Lajos és Ratzpali alatt berontott Tittelnél, megmászta a Kárpát hegységét és az ősrégi Soroksár szomszédságában Nagy-Idánál megverte a magyarokat, kik azóta adófizetői lettek a cigányoknak és úgy kénytelenek táncolni, amint azok huzzák.

S ezért neveztek el Magyarországot Tsignországnak.

2. A pusztá.

A pusztá a költészet, a költészet a pusztá; mint homoktenger a sivatag és vízi sivatag a tenger.

A pusztá! ó a pusztá!

Egy tündér lakik benne, kinek neve: Déliláb.)*

A pusztá! ó a pusztá!

Ahol költők énekelnek a csikósok közt.

E költöket petőfiaknak hívják, ami annyi mint a minstrel vagy a skót bard.

*) Haricots verts; a magyarok tündére, quasi eszménye a zöld bab, melyet délre szoktak enni. Innen a név: déliláb.

Ahol a gulyás egy heti eledelét megfőzi s elássa földbe.

Ahol az árvalányok hajukat fonják, mint a Loreley.

Ahol a lovagias betyár tart statáriumot.

Ahol a népdal terem, melyet a csárdában szép lányok énekelnek, kik közt leghiresebb Madame Blaha.

Ahol a gólyamadár kelepel. Ahol a cigány muzsikál.

A pusztá — ó a pusztá!

3. A paprika.

Nemzeti fűszerszám.

Ha Scipio magyar lett volna, Africanus helyett Scipio Papricanus lett volna.

A magyarok szeretik, mert nemzeti színöket viseli.

Nyersen zöld, érve veres. Még csak a fehér hiányzik s megvan a háromszin — a bolgár lobogó. Mert a magyar és bolgár lobogó egyforma. Mit fog e két nemzet mivelni, ha egymással szemben áll s a két zászló összetévesztetvén, egyik fél se ló a másikra?

Honnan veszik a holtakat és sebesülteket?

4. A korzó.

A boulevard a miveltség, a miveltség a boulevard. Budapestnek is van boulevardja — a corsó. A legtisztább sétahely a föld kerekén. Utján köpöládák kínálóznak (invitation à cracher) és hamutartó csészék vannak fölállítva.

Lenn az aszfalt, fenn az égbolt és asszonyok amerre látsz — szép asszonyok, bájosak.

Természetesen cigányasszonyok.

Apróság! a cigányok nem csak geniális művészek, hanem iparosok is, főleg kerékkészítéssel foglalkoznak az u. n. cigánykerekekkel.

Vajjon nem lehet-e gépeinkhez a kerekeket innen hozatni? Azt hallottam olcsóbbak az angol és belga kerekeknél.

Ártatlan beszélgetés.

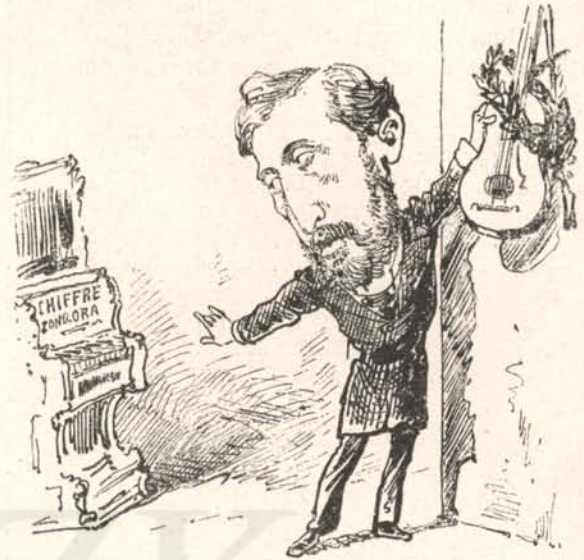
Kurta. Mire való az új osztrák kormányban az a Prazsák?

Fejes. Hát hogy Taaffe majd ebben a zsákban árulhasson macskát.

Andrássy Gyula visszalépvén —

Móricz Pál fejvel ugrik bele a kádba.

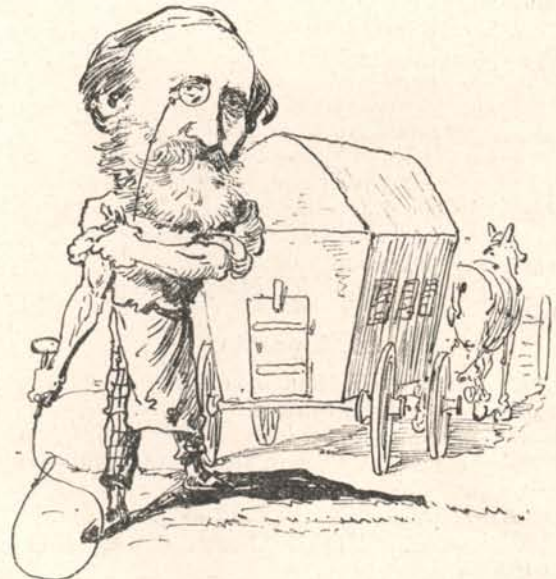

Dóczy, otthagya a Chiffre-klaviatúrát, ismét lekajja borostyános gitárját.

V 1000 czikk*) Sándor szögre akasztja mame-
luk hegedűjét s duhajosan megint a fokos után nyul.

*) t. i. Vezér czikk.

Csernátoni újra vesettebes peczér lesz.

Jókai visszatér tehenéhez.

Börzeviczy pedig pakol és szalad haza Nem mintha valamit várna e változástól, hanem csak azért — mert ő nélküle meg nem eshetik az arrogante-ünnep (Feun!)

Elégtétel.

Korb - Weidenheim! Falken-
heyn!... Tessék még rajtunk vicz-
celni!

b. Kemény Gábor,
Péchy Tamás.

Spanyol szerelmi dal.

Hogy ha volnék kis madárka
Ha vállamnak volna szárnya
(S itt zsebemben volna bent
Votumod, ó parlament
Az az Cortez — egy fene! —)
Hozzád repülnék vele
Édes!

De mert szárnyam nem nőtt nekem —
Szép Senora, nem tehetem
(Mert hát fölverne sok port ez!..
S most nem ülés az Cortez.)
Igy hát pá, te drága hölgy,
Azért szörköntöst ne ölt
Édes!

ALFONZO.

Prostitutionális szabályrendelet.

Elrendeltetik, hogy:

1. A kétes erkölcsű hölgyek csakis világos nappal sétálhatnak, hogy a rendőri közegek jobban szemmel tarthassák, vagy pedig:

2. Éjjeli órákban, hogy szégyenüket — ha közönséges fátyol nem, legalább az éj leple takarja el.

3. Csakis a főutcákon mozoghatnak, mivel azok ugyanis zajosak, holott a csendes mellék-utcákban feltűnést okoznának.

4. Iskolák közelében tanácsos minél több bordélyházat állítani, remélhető lévén, hogy a jó szomszédság őket megjavítja, vagy a bűn látása a serdülő kedélyeket elijeszti.

5. Büntetés terhe alatt kötelesek e hölgyek minél czifrább öltözékben járnai, nehogy a tisztességesekkel összetévevesszék.

6. Nyilvános mulatóhelyeken tiltva van megjeleniük, kivéve színházakban, cirkusban, a ligetekben, szigeten, kávéházakban és bálókban.

7. A közönség tartozik irántuk minél elnézőbb s minél udvariasabb lenni, sorsuk ugyanis eléggé szánandó lévén s az emberiség érzelmével nem egyezvén meg, hogy a boldogtalanokat még jobban sujtsuk.

Kiadja:

BORSSZEM JANKÓ,
főkapitány.

CYCLOPEDIA.

Ártány: fegyver. — Barna: fogorvos. — Boka: kis compliment. — Csecsencz: a dajka. — Duna: a meleg takaró. — Emelvény: a szoknya. — Felület: mikor magyar embert rászéd a német. — Fegyverek: slájfer fiu. — Iva-dék: például télen a boa-nyakravaló. — Kasza: pénztár. — Kaka: kis k. — Confiskál: zsidó ügyvéd. — Keresztapa: Várady Gábor. — Korhely: klinika. — Kolompér: kos. — Keresztény: Posner Károlojos.

A SZUZERÉN.

Baka. No török bácsi, nem segítesz locsolni? A te falud ég ám!

Basa. Mit? Hogy én oltsak? Hát nem elég, hogy ezt megengedem neked?

Diák ismeretek tára.

Terjeszti: *Bukovay Absentius.*

Legnagyobb »vicz«, ha a rektor szünnapokat hirdet.

*

Hol fényes a kapu csengő-fogantyuja: ott sok a diák lakó.

*

Maradj ki kapu-nyitásig — megtakarítod a kapu-pénzt.

*

Szini nő-növendéknek és nevelőnőnek kétszeres a be-cse a diák előtt.

*

Szonibattul szerdáig mindig vasárnap van.

*

Telt tárczával »sétálhatsz«, üressel csak járkálni lehet.

*

Az az év a melyben nem »tűnt tette« — az nem is iskolai év.

*

Dohányozni az előadási teremben nem szabad a tanárnak.

*

Aludj otthon mennél többször, hogy az ágyad el ne vesszen.

*

Nehéz dolog bálba menni és az órát is megtartani.

Bulgáriából.

Az a hír, hogy II. Sándor herceg elcsapta magától az népét, alaptalan. Ellenben szükségessé vált országa egy része fölött kímélő dani az ostrom-állapotot.

TUDOMÁNY

Tedvesz Fojdó bácsi!

A papától és a mamától szotszój hallottam emledetni, hod Jótai Mój a ledelszó madaj ledéniló. Én méd nem iszmejem a ledéneit (majd isz adna netem a papa!) de máj léd leszem az altamat, hod a híesz Jótai bácsi valaméjít ledénibe titotban tisszé bele-tuttanthasszat.

A multtojiban a mama vizitben volt a Zirzabella né-

ninél és asztalán felejtette Jótai bácsi »A jövő század regénye« művét. Nagy mohón tezembe tapom és tezet benne fűjteszve lapozdatni. Feltűnt előttem az a töméjdet ideden szó, ami abban a ledénben előfojdu, de tülönöszen feltűnt előttem ez a szó »re v a n g e.« Az első hejen azt hittem, hod szajtóhiba, de mitoj ujla med ujla előfojdu, ezt úd madajáztam med madamnat, hod Jótai bácsi madasz jöptü fántáziájával bizonyosan azt hiszi, hod a jövő századid a fjanccia ojtodjáfia annyija fod lefojmálódní, hod ezt a szót »re v a n g e h e« id fodját ilni »re v a n g e«, és ezéjt a jövő század ledénében ez utóbbi hejesz lehet.

De tépzelve czat tedvesz fojdu bácsi mediüttözészetem, midón az »Üstökös« 1879 évi aug. 3-án — tehát még a XIX-ik században — medjelent számában Jótai bácsi »Petőfi és ellen-ségei« czimű czittében azt olvasztam, hod Petőfi »re v a n g e u l« irt egy »p e r s i f l á l ó« verset.

Moszt azt vadot bátoj téjdezni tedvesz Fojdó bácsitól, vajjon az »Üstökös«-beli »Jókai Mór« azonosz-e a »Magyar nábob«, »Kárpáthy Zoltán«, »Török világ Magyarországon« stb. töszgyötejesz madarszáddal ilt ledénet híesz szejzöjével? (mejt hod »A jövő század regénye« ilójával azonosz azt tétszed-telenné tesszi a »re v a n g e«) és ha iden, mondja med tedvesz Fojdó bácsi, vajjon mielt használ Jótai bácsi madaj tájdu ujabb muntáiban anni ideden és részben helytclen szót és tifejezést?

Azéjt atajot ez ijáut bizonyozádót szejezni, mejt azt isz hallottam a Feji bácsitól, hod Jótai bácsi moszt tanúl fjanccziául egy bonne-tól, és a jól-roszul tanulatat sziet madar muntáiban éltéteszíteni. De hisz ha ez idaz volna, attoj az a bonne czat tija vitaná tán a Jótai bácsi muntáit...? ledalább az én duvejnantom az én fjancczia datojlataimat mindíj titojidálja!

Tülönben ez az én Feji báczim nad tótlej, méd a tátán isz czomót tejesz. Midón az »Üstökös«-beli említett czittben olvaszta, hod »Petőfi talán nem is tudott volna egy zászlóaljaten échellon debouchiroztatnie« eije a Feji bácsi azt mondta, hod »de nem ám, épen amint nem lehet Kerkapoly külsőjét annak belsőjén keresztül bujtatnie« — vad pedid amint nem lehet Jótai bácsit ujjánál fodva tejesztüljántani — a peczétdülűjén, és hod bizon nad tál, hod az a bata-tápláj, tivel Jótai bácsi a napotban Pozonban pajtásztodott, nem abrittolta ed tisszé az Exercier-Reglementből.

Azt hallottam; hod a Jótai bácsi feszteszettel isz fod-laltozit. Mondtam a Feji báczinat, hod szejetném ed feszteszét látni, és ő azt mondta, hod ha titocizunt a vájoszlidetbe, majd mutat edet. Czadudan, mitoj a tilájutezába hajtant, oda mutat a Feji bácsi ed szajotház falán diszlő félőlesz feszsett betütből álló felilászla. A betüt nem szépet és nem isz atajtam elhinni, hod ez a Jótai bácsi muntája; de amint elolvasztam, jödtön láiszmejem a Jótai bácsi fjancczia ojtodláfiájala. Ott t. i. ez áll: »ETABLISIMENT FLORA«

Mindezetjöl szivesz éjteszítését téjve, tezeit czótolja

hü tisz olvaszója

Vigyázó Laczi

védzett elszó dímnaziszta.

— A „Székes-Fehérvár és vidéke“ cz. laphól. —

„Tiszteld a színészetet.“

Énszerintem nem más a színész,
Mint legédesb szellemi szimmez.
Egy óriás méh-sejt a szinpad,
S benne méz a kedves színész-had. . .

Élvezén jó szimnü hatását,
Annak élethiven adását:
Mégbüvölten a szív, a lélek
Kéjben alél . . . és kéjbe ébred. . .
— Szűd egére felhőt varázsol,
Melyből kétségkívül megázol:
Könnyed gyémánt esője szűdnek
Megindulván — s arczodra tűznek
Sugárai a lámpafénynek,
Sugárai érzelméd tűzének:
(Mi szép szép szivárvány ez! . . . S a könnyed.)
Forró arczodon — min folyást vett —
Permetezve, csillogva hull le, . . .
Vagy, mint csillag, oldva fut le . . .

— Színész, s alakja ah! vonzó,
S játéka jók közt is kiváló:
A szinpadon egy ily jelenség:
A valódi költői szépség ség!

— Könye sirásnak, vagy kacajnak:
Legszébb jutalma a darabnak.
Színésznek is legszébb jutalma:
Taps: az elismerés sugalma.*)

* * *

— Oh, nincsen mása a színésznek!
Alakot ad a költeménynek:
A ngyal lesz, — s majd s átán, — de milyen!
Szerel'm kél íranta a szívbén. —

*) Hát a sugó? B. J.

Avagy undor, bár a személy egy.
— Így alakít. S szenvedélyének
Tüze átsap a hallgatóra, —
De előbb enlekét kinezva:
Gyülöl, szeret — mint a »darab«-ba
Az, kit személyesít. — A hangja
Most mint lágy szellő kél, susogva, —
S majd mint tüzes villám, lesújtva. — —
Átérti szerepét: s ha az bús,
Fájó: tőle el, félve fordulsz,
Vélvén, hogy ott hal meg a deszkán. — —
— Tiszteld a színészetet ez tán!
Hozd meg áldozatodat annak.
A színészek hasznodra vannak!
Köz művelődés eszközüül
— Melynek általa lelked épül —
Küldvék ők az egek urától.
— Népet a haladás utjáról
Mem engedik letérni, — sőt ők
Azt azon lelkesen vezérlők!
— Hivatvák ők jelen — s jövőre;
Nyelvünknek mind megannyi őre!
— Közszükséglet ma már a színész, —
Követelvény ma azt a szív, ész!
— A színészet országa eljött!
Nincs hely, hol jó hatást nem költ.
Számára a nagy városokban
Templom épül, fényes. S falukban,
Ott is hódít, — s szerzte a pusztán!
S általa vesz, a gaz, a burján;
A gonoszság: az élet átka, —
S nő az erény. Az Isten áldja!
— Mi szép, mi jó, a mi nemes, szent:
Általa terjed, mint alant s fent.
S általa lesz Isten világa
Azzá, mivé Isten kívánja!

* * *

— Mit mondjak még, mik a színészek,
Kik a nagy világba ki lépnek?
— Vihar, mely szítja honszerelmünk,
Nem hagyván szívünkben csüggednünk;
Ős-kezdünk nem hagyják kihalni;
S tanítanak honért élni, halni;
— Ők nemzeti apostolok ma!
Özönlő nép az ő templomukba!
Hallgassad ajkukról az igét:
A nemzetek testvériségét,
Igazságát, jogát azoknak,
S szabadságát a népraboknak!
— Fegyverek ők, — te is, te... »szépem« —
A korszellem erős kezében!
Hiszem, általuk alakul át
Nagygyá, szabaddá minden ország!
— Isten országa leszen e hon!
S benne a magyar akkor lesz otthon!

— Nagyra van hivatva a színész!
Általa lesz nemes a szív, ész, —
Általa a nemzetek, családok.
(És kivesznek minden csalárdok!)
Általa lesz az ember: ember!
— Légy áldva színészet ezerszer!

— Ember! te! ki hozzá magyar vagy,
Tanuld meg, a színész milyen nagy!
— Sokszor szenved, mint Krisztus, — és tür...
Szenved! és ah! azok kezétől,
Kikért életét áldozva él s tesz!
... Oh! milyen megható! mily szép ez! ...
— — Nézd! mint érzi, mit a »darab« mond:

Siratván honát, kit legyilkolt —
Zsarnokság, árulás az armány. — —
... Panaszkodj Istennek, árván...
— Honának Mőzese levén, ő,
S azt már-már szabaddá tevén ő,
Midőn zsarnokságnak az armány
Honát, s hős harcosit eladván. — —

— És sir vele gyermeke: a nép...
(Mily vészkes komoly is e »játék!«)
Sir népével, rablánczra verve...
— A hóhérok gyilkolva szerzte...
(Hona sorsa ez tán a multból,
Sors mit talán ma is lánczba hurezol?!)
— Itt apa, s ott anya megőrül...
— Ó összerogy... Függyöny legördül. — —

* * *

Függyöny megett társai sírnak:
Gyászravatallá lőn a szinpad.
— Szerepét élethiven adva, szörnyű!
Mehalt... (Talán meghalni könnyű?!)
— Megtörvén szive honfibútól:
A lelkes nemzeti apostól
Még dicsőült a szini deszkán...
— Színészet! én imádlak ez tán!

Szabó Nándor.

— Fördővendégek névsorából. —

P. K. ő nagysága S.-ról a »magánzónó« titulusát nem találván előkelőnek, így iratkozott a hévizi vendégeknyvhé: P! K. »önzönó.«

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Absentiusnak mindig praesens a spiritusa. — **Shoking.** Nem elég csiklandós. — **B. M. (Pcs.)** Nagyon is csiklandós. — **F. F. (Pp.)** Kitűnő. — **„Bambam“.** (Bj.) Az a »vezérezkik« bizony elég bamban. Csoda hogy e lap az ő »Baja« címét is nem változtatta át Bambajára. — **N. F. (Bpst.)** Köszönettel vettük. Csak mentől sürribben! — **Lictor. (N. Kl.)** Az a Pfeffer-féle dolog nem való a »B. J.«-ba. Sokkal komolyabb. A káta j. bíróság elé tartoznék. Hogy Pf. urnak mért volt szabad a megkötözött bérést pofozgatni? — azt magyarázza meg a komiszáros ur, mert mi nem értjük. A közleményt átadjuk egy napi lapnak. — **Giulio.** Az egyik jó; de mi nem műveljük ezt a genret. A műfordítások gyöngék. — **H. D.** Egy pár, sort foglalhat a többivel. — **„Baldácsy-veterán egylet.“** Az »Entrée-Karte zum Fahnenweih-Feste am 7. Sept. 1879.« megérkezett hozzánk a díszgombbal együtt. Elküldöttük Kraxelhuber Tóbiás urnak Pozsonyba, ki ez alkalommal bizonyosan le fog jönni, hogy lapunkat e német ünnepen méltón képviselje. — **x. y. z.** Nem használhatók. — **T. M. (Eger.)** Sikerült példány. — **„Goszpodin.“** (Ujvid.) Azt hittük, valami pókhálóba esett, hogy annyi idő óta tudott hallgatni. A megszólamlás ékes nagyon. — **Bazaroff.** A java közölhetetlen. — **Kis pap.** Ez egyszer vékonyka az áldás. — **A „Margitszigeten.“** Nem felel meg. — **Glaukopisz.** Ugyan az az idézet már rég megjelent a »B. Jankó«-ban. Most, hogy a lelépött külügyérnek nem sikerült Novibazárba masérozni, ismét föllevenithetjük: ἀλλ' ὁυ Ζεὺς ἀνδρασι νοήματα πάντα τελευτᾷ (Zeus az embernek — Andrásynak — nem teljesíti minden kívánságát). — **X.** Válogatva. — **M.-s. F. (Fdk), Kaczagó (A. Mrt), D. I. (Vsrhly), K. M. (Bpst.)** s még többeknek, akik Mokány Berezi hol maradá sáról kérdezősködnek, annyit: hogy nömös gavallér barátunk csak a jövő héten állít be, a margitszigeti szent istvánnapi czézóra.

RENZ CIRKUSZA.

(Cirque Royal.)

A váci-körut és Alkotmány-utca sarkán.

Előleges jelentés.

Budapest m. kir. főváros és környéke m. t. közönségének azon tiszteletteljes jelentést teszem, hogy f. hó 19-én külön vonattal társaságommal ide érkezem és előadásaimat az ujon épült, igen elegánsan berendezett cirkuszban megkezdem.

Társulatom első-rangú művésznöket és művészeket (speciálításokat) foglal magában, továbbá egy 40 fiatal nőtől álló ballet-testületet, és 150 a legnemesebb és legjobbban iskolázott fajlovakból álló istállókat mutat fel, valamint

6 betanított elefántot,

zsiráfokat, zebukat, lámákat, antilopokat és kängurukat, mely utóbbi állatok a pantomim-játékoknál alkalmazhatók. A pantomim-játékok gazdag műsorából különösen kiemelendők:

A Nibelungok és Walkürök, Julius Caesar bevonulása Rómába, egy éjszaka Kalkuttában, az abbissinai királynő, a karnevál a jégen, a khinaiak ünnepe sat. sat.

Nagyterjedelmű programom további részletezésétől most még tartózkodhatom. Mint mindenütt, úgy Budapesten is igyekezni fogok magamnak megnyerni a m. t. közönség kegyeit, melyekben utóbbi ittlétem alatt is oly gazdag mértékben részesültem.

Minden közelebbit későbbi újság-hirdetések és utcai plakátok által.

Teljes tisztelettel

Renz Ernő,

igazgató.

Az Athenaeum könyvkiadó-hivatalában

Budapestben (Ferencziek tere 3. sz.)

megjelent s általa minden könyvkereskedésben kapható:

Az elzárt gyámleány.

Víg elbeszélés.

IRTA DEGRÉ ALAJOS.

Ára 90 krajczár.

Degré Alajos, jóllehet régi sikereit a magasabb társadalmi körök életéből tollhegyre szedett, elmeslén s előkelő modorban irt rajzainak köszöni: érettebb korában mégis megvált e légkörtől s nem egy osztály, hanem a szélesebb alapon nyugvó, jelentőségére nagyobb középosztály, tehát a hétköznapi élet erősebb összeütközéseiből alkotja regényeit, melyek mind számosabb olvasót gyűjtenek az érdekes elbeszélő köré.

Ebben a regényében, melyet ezennel a közönségnek különösen ajánlunk, a szeretetreméltó szerző egy népies színezetű elbeszélést nyújt, melynek egyes alakjai hogarthi éllel, jelenei piros posztag humorral vannak élénk tüntetve, míg maga a mese végig kellemes feszültségben tartja idegeinket s helyzetefé néha oly drámai közvetlenséggel hatnak, mintha testi szemekkel látnók — valamint hogy szerző kétszeresen szolgálja a hazai irodalmat, ha ezt a művét a színpad számára is átdolgozná, mint teszik ezt a francia regényírók.

Azok közé az olvasmányok közé tartozik e könyv, melyeket, mint mondani szokás, egy ültő helyében olvas el az ember.

TRÉVANNES JAKAB.

FRANCZIA REGÉNY.

IRTA VINCENT JAKAB.

Ára 80 krajczár.

Vincent Jakab (egy fiatal hölgy írói neve) ezen e ső műve oly tehetségről tanuskodik, mely íróját azonnal a Revue des deux Mondes munkatársává emelte. A kitünő irályal irt regény nemes iránya, mely a szenvedélyek összeütközését a kötelességgel csak még izgatóbbá teszi; a helyzetek érdekesítő élethűsége, a maga-abb szempontból felfogott költői igazságszolgáltatás; az egyes személyek plastikailag kidomborított alakítása, oly olvasmányt teszik e kis munkát, mely a határozott műélvezet mellett még az elégedettség kedves érzését is bagyja hátra az olvasóban. A házassági szerelmes viszonyainak érdekes themája új és megkapó formában dolgoztatott itt fel és az egésznek alapul szolgáló erkölcsi eszme, mely szerint a nő, ki kötelességeiről megfelelkezik, nem tarthat többé számot társadalmi állásának előjögára — tanulságos, vonzó és tartós értékű műve teszik e kedves kis kötetet.

ITT ÉS A JÖVŐ ÉLETBEN.

REGÉNY KÉT KÖTETBEN.

IRTA BENICZKY-BAJZA LENKE.

Ára a két kötetnek 2 forint.

Az eredeti magyar regények ritkasága miatt az olvasóközönség figyelmé fokozottabb mérvben fordul az e téren fömerülő hazai jelenségek felé s ez annál inkább remélhető oly münél, mely a legkedvezőbb ajánlatok mellett kerül az olvasó asztalra. A jelen regényt a »Pesti Napló« közölte, mely regényeiben igen válogatos szokott lenni s alig hogy a mű jelent, a »Fővárosi Lapok« dicsérelőleg emelték ki annak érdekesítő compositióját.

Az olvasó e műben nagyérdekű, a figyelmet lebilincselő lélektani rajzokat vesz, oly elbeszélés kíséretében, mely meglepő fordulatokban gazdag és mindvégig lekötő a figyelmet. A fővárosi társadalmi rajza, Mentone költői szép vidékének ismeretése, gyönyörködtető ut-s tájleírások képezik a mű egyes epizódjait, a regény alakjai, mondhatni, photographiák az életből s történetük a legmélyebben magára vonja érdeklődésünket. A regényirodalom barátainak melegen ajánlhatjuk a kitünő írónő e legújabb művét, melyet a bírálat már is irodalmunkban kiválóbb becsűnek nyilvánított.

Jön a rozson át.

Regény.

Irta: Mathers B. Helén.

Angolból fordította

ZICHY KAMILLA.

Három kötet, ára 2 frt 40 kr.

»Jön a rozson át« az angol regényirodalom egyik legkedvesebb terméke. Irálya oly ellenállhatlanul vonzó, oly kérészetlen friss-ség és közvetlen báj ömlik el minden során, hogy a ki egyszer elkezdte, nem bír többé megválni tőle, míg legalább háromszor nem olvasta. — Meséje egyszerű; mindössze csak egy fiatal leány szerelmi történetét tárgyalja, azonban az olvasó keveset törődik az eseményekkel. Figyelmét egészen lekötik az egyes alakok, melyek oly élethíven vannak odaállítva, hogy velük sirunk s velük nevetünk, s szenvedéseiket, szenvedélyeiket egyaránt átérzük. Dickens Florence-ja (Dombey és fia) óta nem találkoztunk regényben rokonszenvesebb, kedvesebb leányalakkal, mint a minő Nelli, a »Jön a rozson át« hősnője. A valódi nőieség bája ömlik el igénytelen s mégis oly nemes alakján; játszi kedélye, szívmelegsége még a szenvedés napjaiban sem hagyják el soha, s azon magas erkölcsi szempont, a melyen áll, erősit küzdelemben és az ellenállás szívósságával ruhazza fel. A három kötetes regény százféle megkapó, kedves képből tündeti élénk az angol családi életet, s az őnző zsarnok apa egyik kitünően kidolgozott alakját képezi, mely úgyszólván, a Deus ex machina, a mennyiben az előtte való rettenetes minden bajnak és szenvedésnek indoka és előmozdítója lesz.

TITKOLT SZERELEM.

REGÉNY.

IRTA

IFJ. ÁBRÁNYI KORNÉL.

Két kötetben. — Ára 2 frt 40 kr.

Ábrányi Kornél e regénye a jelen társadalmi életből van merítve. Meséje a magyar arisztokratia légkörében játszódik, mely légkör a maga jellemző sajátosságaiiban épp oly érdekesítőleg mint művésztársulatban jellemző. Főalakjai gróf Dálnoki Albert és neje Elza, és gróf Báthori Aurél. Az Elza és Aurél között támadó szerelem, mely végzetes erővel fejlődik, képezi a regény alapját. Nemcsak egy költőleg, s minden részletében ragyogó phantasiával, és mély reflexiókkal előadott történet ez, hanem egyszersmind, egy lélektani probléma megoldása. Az t. i. hogy bármily nemesek legyenek is az egyének, bár mennyire szigorúan ellenőrzék is érzelmeiket, a szerelem szenvedélye képes földúlni a helyzet összhangját, s a földúlt összhangban legvonzó minden ellenállást: de ugyanakkor a saját bukása is elérkezett, s maga is megsemmisül. Föllép e regényben az arisztokratikus osztálynak csaknem minden tipikus alakja, egy a férfimint a nő-világból. A saloniok versengése, az arisztokratikus évek, szokások, és a kaszinói élet. A regény első része egy bájos szerelmi idyll, mely salun játszódik, s a szerelem fejlődése össze van kötve a politikai élet harcaival. A második kötet a szerelmek csatája, mely Budapestten játszódik. A regényben előforduló, s egészen élethű alakok, érdekesebbnél érdekesebb helyzetek rajzai, melyek mindvégig nemcsak ébren tartják, de egészen lebilincselik a figyelmet. párosulnak a jeles szerzőnek már általánosan is ismert és keletelt szellemes, szingazdag, s ötletektől ragyogó irályával, s egészen véve bármely érdekes francia regényvel kiállja a versenyt, s a magyar regényirodalomnak dicsőre válik.

AZ EMBER

TRAGÉDIAJA

Dramai költemény.

Irta

MADÁCH IMRE.

Ötödik kiadás.

Ára 1 forint 50 kr.